

Obsah

Úvod	5
1 Základní charakteristika cílové skupiny	7
1.1 Poruchy autistického spektra	7
1.2 Narušené oblasti vývoje	8
2 Limity vyplývající z charakteristiky cílové skupiny	10
2.1 Dopady do vzdělávání	10
2.2 Deficity ovlivňující vzdělávání žáků s PAS	11
2.2.1 Oblast sociálního chování	11
2.2.2 Oblast komunikace	12
2.2.3 Oblast představitivosti, hry a zájmů	13
2.2.4 Projevy emocionality	13
2.2.5 Nespecifické projevy	14
2.3 Dopady do zaměstnatelnosti	16
2.3.1 Přidružená psychická onemocnění	16
2.3.2 Odmítání a maskování diagnózy	17
2.3.3 Charakteristika nespecifických projevů	18
2.4 Dopady do sociální integrace	18
2.5 Osobnostní zvláštnosti vyplývající z postižení	20
2.5.1 Osobnostní zvláštnosti vyplývající z deficitů v oblasti sociálně-emočního chování	20
2.5.2 Osobnostní zvláštnosti vyplývající z deficitů v oblasti komunikace	22
2.5.3 Osobnostní zvláštnosti vyplývající z deficitů v oblasti adaptability	23
2.5.4 Osobnostní zvláštnosti vyplývající z deficitů v oblasti smyslového vnímání	23
3 Diagnostické postupy v kariérovém poradenství	25
3.1 Posouzení adaptability	27
3.2 Testy profesní orientace	28
3.3 Testy kognitivních schopností	30
3.4 Hodnocení exekutivních funkcí	33
3.5 Možnosti využití speciálněpedagogických hodnoticích materiálů v kariérovém poradenství	34
3.6 Otevřený dotazník – důležité aspekty v kariérovém poradenství – kvalitativní hodnocení	36
4 Kariérové poradenství pro žáky s PAS ve škole	37
4.1 Role hlavních aktérů podílejících se na kariérovém poradenství žáka	38
4.1.1 Zákonný zástupce	38
4.1.2 Ředitel školy	39
4.1.3 Výchovný poradce	40

4.1.4	Další pracovníci školního poradenského pracoviště	40
4.1.5	Učitel	41
4.1.6	Poradenský pracovník ŠPZ	42
4.1.7	Neziskový sektor	43
4.2	Časová linka kariérového poradenství	43
4.2.1	Proces kariérového poradenství u dětí s PAS v předškolním zařízení	44
4.2.2	Proces kariérového poradenství na základní škole	45
4.2.3	Proces kariérového poradenství na střední a vyšší odborné škole	49
4.3	Provázanost kariérového poradenství s klíčovými kompetencemi	52
4.3.1	Kariérové poradenství a klíčové kompetence v předškolním vzdělávání	53
4.3.2	Kariérové poradenství a klíčové kompetence na základní škole	54
4.3.3	Kariérové poradenství a klíčové kompetence na střední škole	58
4.4	Rozvoj specifických dovedností	59
4.4.1	Rozvoj sociálních dovedností	59
4.4.2	Rozvoj komunikačních dovedností	59
4.4.3	Rozvoj nápodoby a představivosti	60
4.4.4	Rozvoj adaptability	60
4.4.5	Rozvoj exekutivních funkcí	61
4.4.6	Posilování funkčnosti smyslové integrace	62
4.4.7	Rozvoj motorických funkcí	63
4.4.8	Rozvoj sebeobslužných a praktických dovedností	64
4.5	Optimální model	65
5	Proces kariérového poradenství při přechodu na trh práce	68
5.1	Formy zaměstnávání, jejich příležitosti a rizika	68
5.1.1	Formy zaměstnávání	68
5.2	Komunikace s potenciálním zaměstnavatelem	70
5.2.1	Průběh pohovoru se zaměstnavatelem	71
5.3	Proces přechodu ze školy na trh práce	72
5.3.1	Postup při realizaci adaptace na pracovní pozici	73
5.3.2	Tranzitní program	74
5.4	Jiné možnosti uplatnění žáka mimo trh práce	75
6	Pro inspiraci	76
7	Shrnutí obsahu kariérového poradenství	83
	Závěr	90
	Slovníček pojmů	92
	Literatura a další zdroje	95
	Příloha č. 1 – Otevřený dotazník	98
	Přehled a charakteristika publikačních výstupů projektu	101